

Yttrande
2023-04-04

(Miljöpartiet, Socialdemokraterna,
Vänsterpartiet)

3.2

Yttrande angående – Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

Yttrandet

Det rödgröna styret håller med motionärerna om att det är viktigt att djurperspektivet tas i beaktande. Följande beslut togs i Park- och naturnämnden 2022-12-12:

Nämnden hemställer till övertagande nämnd och förvaltning att återkomma med information om vilka arter i Slottsskogens djurpark som inte är utrotningshotade och vilka arter vars livsmiljö i Slottsskogen skiljer sig stort från deras naturliga miljö, i syfte att en översyn ska kunna göras därefter om vilka arter som bör finnas i Slottsskogen sett till djurens bästa.

Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar på avslag till motionen, med hänvisning till att frågan inom kort kommer att behandlas i Stadsmiljönämnden.

Yrkande
2023-03-31

Ärende nr: 3.2
Dnr: 0971/22

Yrkande – Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

Förslag till beslut

I Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige:

1. Avslå motionen.

Yrkandet

Genom att ha strikta riktlinjer och standarder för djurhållning kan djurparker som Slottsskogens djurpark spela en viktig roll i bevarandet av hotade arter och i att öka allmänhetens medvetenhet om olika djurarter. Parken kan också erbjuda en plattform för forskning och studier som kan hjälpa till att skydda djurens naturliga livsmiljöer och öka deras överlevnad.

Att placera ut djuren i naturen är inte alltid en lämplig lösning, särskilt om de har blivit födda i fångenskap. Det är svårt för dessa djur att överleva i det vilda och de kan orsaka skada på den befintliga djurpopulationen. Dessutom kan det vara svårt att hitta lämpliga platser där de kan släppas ut. Därmed kan detta i många fall innebära en direkt dödsdom för de djur som lever i Slottsskogen idag, till exempel för Humboldtpingvinerna.

Att ersätta de nuvarande djuren med djurmodeller och digitala skärmar kan inte ersätta den verkliga upplevelsen av att se och interagera med levande djur. Detta kan också minska möjligheten för besökarna att utveckla en verklig förståelse för djurens beteende och naturliga livsmiljöer. Vi ser därmed positivt till utvecklingen att Slottsskogen numera riktar in sig nordiska arter, eftersom ju mer domesticerade arter desto mer kommer djuren få utlopp för sitt naturliga beteende.

Slutligen, att arbeta med artbevarande på andra sätt än genom djurparksverksamhet är viktigt, men det är också viktigt att använda alla tillgängliga verktyg för att skydda hotade arter. Djurparker kan spela en viktig roll i att upprätthålla biologisk mångfald genom att vara en del av ett större program för bevarande av arter. Därmed är vi ense med remissvaren om att Slottsskogens djurpark ej bör avvecklas.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-02-28

Diarienummer 0971/22

Handläggare

Hedwig Andrén, Nina Bergman

Telefon: 031-368 02 33

E-post: fornamn.efternamn@stadshuset.goteborg.se

Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

Motionen

Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) föreslår kommunfullmäktige att besluta om att Slottsskogens djurpark avvecklas och att de djur som lever där nu ska få avsluta sina liv naturligt, men att inga nya djur ska tillkomma. De djur som kan placeras ut i sin naturliga miljö utan att riskera att fara illa ska göra det. Att Slottsskogen utvecklar sin pedagogiska verksamhet kring djur på andra sätt än att ha djur i fångenskap. Alternativa pedagogiska metoder tas fram för att lära besökare om djur och djurens behov. Att invånare, besökare, pedagoger samt Slottsskogens personal ges möjlighet att delta i processen kring att utveckla Slottsskogens aktiviteter för att fortsätta ha en pedagogisk verksamhet kring djur och natur. Samt att staden arbetar med bevarande av arter på andra sätt än genom nuvarande djurparksverksamhet.

Motionärerna framhåller att de utbildningsinsatser som sker i parken är viktiga, men att den pedagogiska verksamhet som sker idag i djurparken ska ersättas med djurmodeller, digitala skärmar och pedagogik baserad på viltlevande djur. Avveckling ska ske genom att de nuvarande djuren ska få avsluta sina liv naturligt eller placeras ut i det vilda. Invånare, besökare, pedagoger samt Slottsskogens personal ska ges möjlighet att delta i processen kring att utveckla ersättande pedagogiska aktiviteter kring djur och natur. Vidare föreslås att Göteborgs Stad ska arbeta med bevarande av arter på andra sätt än genom djurparksverksamhet.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till park- och naturnämnden, förskolenämnden samt socialnämnd centrum. Motionen har även remitterats till grundskolenämnden som avstår från yttrande. Remissinstansernas sammanfattade svar framgår i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Park- och naturnämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande Fi	I Slottsskogens djurpark har djurvälståndet högsta prioritet. Alla djurparker i Sverige regleras utifrån Artskyddsförordningen med det övergripande syftet att främja biologisk mångfald. Det sker genom

		bevarandekommunikation (ofta kallat utbildning), praktiskt bevarandearbete, forskning och informationsdelning. I en tid då förlust av biologisk mångfald är det största hotet mot en hållbar framtid är en utvecklings-orienterad djurpark en högst relevant företeelse i samhället. Stöd för det finns i reglementet för den blivande stadsmiljönämnden med uppdraget att sköta och utveckla Slottsskogens djurpark.
Förskolenämnden	Avstår från att ta ställning	Nämnden anser att motionens innehåll är av en sådan karaktär att det ligger utanför nämndens kunskapsområde att ta ställning till.
Socialnämnd Centrum	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.	En park av Slottsskogens storlek skapar flera hälsofrämjande värden, som möjlighet till kontakt med natur och vilda djur samt platser med bättre luft- och ljudmiljö än i omkringliggande stadsmiljö. Slottsskogen är en del av en grönstruktur som möjliggör för dessa värden att finnas i centrala staden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De ekonomiska investerings- och driftskonsekvenser av att avveckla djurparken och att etablera djurmodeller, digitala inslag etcetera behöver utredas och finansieras.

Att driva en djurpark av hög kvalitet kräver resurser men kostnaderna för förlust av biologisk mångfald är extremt kostsam. Hur nettosumman blir när en insats för främjande av biologisk mångfald tas bort är svår att beräkna.

Bedömning ur ekologisk dimension

En avveckling skulle betyda att det praktiska avelsarbetet helt uteblir. Förlusten av detta praktiska arbete är inte ersättningsbart med andra typer av bevarandeinsatser. Forskning och informationsdelning som stöttar bevarandearbete riskerar att minska då staden inte har någon annan tydlig funktion för detta. Vid en avveckling av djurparken minskar människors möjlighet till den upplevelse som enligt forskning kan utgöra grund för det personliga engagemanget och de handlingar som behövs för att bryta den negativa trenden kring förlust av biologisk mångfald

Bedömning ur social dimension

Slottsskogen med sin djurpark är en viktig utflyktsplats och upplevelsepark som är öppen året om och dygnet runt. Parken fungerar som målpunkt och mötesplats för hela staden och bidrar på så vis till en mer sammanhållen stad.

Slottsskogens djurpark är kostnadsfri att besöka och relevant i barnrättsperspektiv eftersom barns kontakt med djur kan ha betydelse för deras lek, lärande, utveckling, hälsa och välbefinnande. Forskningen pekar på vikten av att barns vardagsmiljö kontinuerligt och tillräckligt frekvent erbjuder möjligheter till upplevelser och erfarenheter av djur och den tillgänglighet som Slottsskogen står för är därmed av betydelse i en social samhällskontext. Djurkontakt är också relevant för barns förmåga till empati, vilket av flera anledningar är en viktig förmåga i ett hållbart samhälle.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Park- och naturnämndens handlingar 2022-12-12 § 209
3. Förskolenämndens handlingar 2022-12-14 § 236
4. Socialnämnd Centrums handlingar 2022-12-20 § 273

Handling 2022 nr 161

Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

Slottsskogen är en av stadens äldsta parker och grundades på 1800-talet, och har varje år många besökare. Parken är en viktig plats för både barn och vuxna, och ger möjlighet till bland annat nöje, vila, olika evenemang, motion, lek, lärande och sociala aktiviteter. I parken finns allt från möjlighet till att ta en skogspromenad till att lära sig om djur och natur.

Parken har en av Sveriges äldsta djurparker, med många olika arter, och som årligen besöks av många människor. Djurparken syftar bland annat till att bevara arter och att ge besökarna ökad kunskap om djur och anses därmed vara en viktig pedagogisk verksamhet. Syftet med djurparken är gott, men att driva djurpark med instängda djur menar Feministiskt initiativ tillhör dåtiden. Med dagens pedagogiska kunskap, dagens tekniska möjligheter och med Slottsskogens naturligt rika djurliv kan dessa syften på många sätt uppnås ändå. En välgjord modell och en digital display ger besökare en god upplevelse av djur utan att behöva hålla djur i fångenskap.

Djur i bur är inte förenligt med djurens bästa och är inte ett långsiktigt gynnsamt sätt att lära sig om djur eller att bevara arter. Vidare har Slottsskogen många besökare, och årligen många evenemang som kan påverka djuren negativt och medföra stress – exempelvis vid konserter, idrotsevenemang med mera.

Slottsskogen är på många sätt fantastisk. Utöver den varierande natur och växtlighet som finns, finns även många olika djurarter vilt och naturligt i parken, exempelvis fåglar, insekter, rådjur och harar. Det är dags att den pedagogiska verksamheten utvecklas till att ske utan att djur i fångenskap behöver involveras. Det är också viktigt att inte lära ut att djur i bur är naturligt. Vi kan med dagens metoder bevara arter och lära både barn och vuxna om djur och deras behov. Slottsskogens djurpark är mycket uppskattad av många, men strider mot djurens bästa. Djur som älgar, sälar eller fåglar hör inte hemma i inhägnader. Inte heller så kallade tamdjur som får, getter, hönor och liknande passar in i Slottsskogen. Att upphöra med djurparksverksamheten och att utveckla parken på andra sätt behöver ske tillsammans med dess besökare.

Kommunfullmäktige föreslås att besluta:

1. Slottskogens djurpark avvecklas och att de djur som lever där nu ska få avsluta sina liv naturligt, men att inga nya djur ska tillkomma. De djur som kan placeras ut i sin naturliga miljö utan att riskera att fara illa ska göra det.
2. Att Slottskogen utvecklar sin pedagogiska verksamhet kring djur på andra sätt än att ha djur i fångenskap. Alternativa pedagogiska metoder tas fram för att lära besökare om djur och djurens behov.
3. Att invånare, besökare, pedagoger samt Slottskogens personal ges möjlighet att delta i processen kring att utveckla Slottskogens aktiviteter för att fortsätta ha en pedagogisk verksamhet kring djur och natur.
4. Att staden arbetar med bevarande av arter på andra sätt än genom nuvarande djurparksverksamhet.

Stina Svensson (FI)

Teysir Subhi (FI)

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-11-14

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Stina Svensson (FI) och TeySir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

§ 183, 0690/22

Beslut

Park- och naturnämnden avstyrker motionen om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2022-10-20

Yrkanden

Louise Thörnqvist (FI) yrkar på att ärendet bordläggs

Propositionsordning

Ordföranden ställer Louise Thörnqvists (FI) yrkande mot ärendets avgörande idag och finner att ärendet bordläggs

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2022-11-14

Vid protokollet

Sekreterare

Daniel Sandberg

Ordförande

AnnaSara Perslow (C)

Justerande

Diana Ghinea (MP)

Yrkande från Feministiskt initiativ Yrkande angående ärende 17: Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken.

I tjänsteutlåtandet föreslås att motionen ska avstyrkas av nämnden. Motionen och förvaltningen lyfter fram många viktiga funktioner som Slottsskogen fyller. Feministiskt initiativ delar förvaltningens bedömning att Slottsskogen är väldigt viktig för staden men Slottsskogen kan utvecklas och fortsätta fylla viktiga funktioner och värden men utan den del av verksamheten som innefattar inhägnade djur. Likaså delar Fi bedömningen att arbetet med biologisk mångfald är otroligt viktigt, och ser behov av att det arbetet intensifieras i staden utifrån den mycket allvarliga massutrotning av arter som pågår världen över.

Vi delar dock inte bedömningen att inhägnade djur i Slottsskogen är en långsiktigt gynnsam metod att verka för biologisk mångfald i världen. För varje enskilt djur i parken inskränks deras behov av frihet och att leva i sin naturliga miljö, och i vår mening så bidrar djur i djurpark till att lära ut till nya generationer att människor har rätt att ha djur i fångenskap primärt för underhållning och rekreationssyfte. Vi delar inte synen att t.ex. den hotade arten Humboltpingvin gynnas av att några individer lever i en cementdamm i Göteborg, på andra sidan jorden från sitt naturliga habitat. Vi menar snarare att sådan djurparksverksamhet riskerar att bidra till reducerad biologisk mångfald genom att legitimera och normalisera ett förhållningssätt där det accepteras att djur lever långt i från sin naturliga miljö och sina behov.

Bevarandekommunikation och informationsdelning sker i vår mening mer gynnsamt utan djur i djurpark. Därför behöver arbetet med biologisk mångfald och de andra viktiga funktioner som djurparken fyller ske på andra sätt, och därför vill vi se en utveckling av parken. Det är inte förenligt med djurens bästa att leva på mycket begränsade ytor och i miljöer som skiljer sig från deras naturliga miljö – och djurparken och parken kan stegvis reformeras.

Feministiskt initiativ yrkar därför på att:

- Motionen ska tillstyrkas av nämnden, och att detta yrkande bifogas yttrande till kommunstyrelsen.
- Nämnden hemställer till övertagande nämnd och förvaltning att återkomma med information om vilka arter i Slottsskogens djurpark som inte är utrotningshotade och vilka arter vars livsmiljö i Slottsskogen skiljer sig stort från deras naturliga miljö, i syfte att en översyn ska kunna göras därefter om vilka arter som bör finnas i Slottsskogen sett till djurens bästa.

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

§ 209, 0690/22

Ajournering 14:28- 15:05

Beslut

1. Park- och naturnämnden avstyrker motionen om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
2. Nämnden hemställer till övertagande nämnd och förvaltning att återkomma med information om vilka arter i Slottsskogens djurpark som inte är utrotningshotade och vilka arter vars livsmiljö i Slottsskogen skiljer sig stort från deras naturliga miljö, i syfte att en översyn ska kunna göras därefter om vilka arter som bör finnas i Slottsskogen sett till djurens bästa.

Tidigare behandling

Park- och naturnämndens sammanträde 2022-11-14

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2022-10-24

Yrkanden

Louise Thörnqvist (FI) yrkar på Yrkande från FI: *Yrkande från Feministiskt initiativ* (protokollsbilaga 2)

Urban Junevik (V) yrkar på att bifalla punkt två i Louise Thörnqvists (FI) yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkande från Louise Thörnqvist (FI) i sin helhet mot förvaltningens tjänsteutlåtande och finner bifall till tjänsteutlåtandet.

Ordföranden ställer sedan proposition på tilläggsyrkande från Urban Junevik (V) och finner genom omröstning att nämnden bifaller tilläggsyrkandet.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-12-12

Omröstning

Med 6 ja-röster mot 5 nej-röster har nämnden beslutat att bifalla tilläggsyrkandet från Urban Junevik (V).

Ja: Hans T.O. Nilsson (S), Urban Junevik (V), Diana Ghinea (MP), Katarina Wennberg (S), Louise Thörnqvist (FI), Leslie Thorén (SD)

Nej: Anders Åkvist (D), Ingela Jedvert (L), Jonas Stenberg (D), Eva Jansson (M), AnnaSara Perslow (C)

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2022-12-12

Vid protokollet

Sekreterare

Daniel Sandberg

Ordförande

AnnaSara Perslow (C)

Justerande

Diana Ghinea (MP)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-10-24

Diarienummer 0690/22

Handläggare: Linda Thelin

Telefon: 076-511 26 49

E-post: linda.thelin@ponf.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

Förslag till beslut

Park- och naturnämnden avstyrker motionen om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att Slottsskogens djurpark avvecklas med hänvisning till att djur i hägn är omodernt och synonymt med låg djurvälstånd. Motionen framhåller att de utbildningsinsatser som sker i parken är viktiga, men att den pedagogiska verksamhet som sker idag i djurparken ska ersättas med djurmodeller och digitala inslag och pedagogik baserad på viltlevande djur.

Slottsskogen med sin djurpark är Göteborgs största besöksmål, en viktig utflyktsplats och upplevelsepark som är öppen året om och dygnet runt. Parken fungerar som målpunkt och mötesplats för hela staden och bidrar till en mer sammanhållen och hållbar stad.

Djurparken är kostnadsfri att besöka och relevant i barnrättsperspektiv eftersom barns kontakt med djur kan ha betydelse för deras lek, lärande, utveckling, hälsa och välbefinnande.

Förvaltningen delar inte motionärernas uppfattning om att djur som lever i hägn inte är förenligt med bra djurvälstånd. I Slottsskogens djurpark har djurvälstånden högsta prioritet. Alla djurparker i Sverige regleras utifrån Artskyddsförordningen med det övergripande syftet att främja biologisk mångfald. Det sker genom bevarandekommunikation (ofta kallat utbildning), praktiskt bevarandearbete, forskning och informationsdelning. I en tid då förlust av biologisk mångfald är det största hotet mot en hållbar framtid är, enligt förvaltningen, en utvecklingsorienterad djurpark en högst relevant företeelse i samhället och finner stöd för det i reglementet för den blivande stadsmiljönämnden med uppdraget att sköta och utveckla Slottsskogens djurpark.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att driva en djurpark av hög kvalitet kräver resurser men kostnaderna för förlust av biologisk mångfald är extremt kostsam. Hur nettosumman blir när en insats för främjande av biologisk mångfald tas bort är svår att beräkna.

De ekonomiska investerings- och driftskonsekvenser av att avveckla djurparken och att etablera djurmodeller, digitala inslag etcetera behöver utredas och finansieras.

Bedömning ur ekologisk dimension

Slottsskogen med sin djurpark är Göteborgs – och kanske Sveriges – största besöksmål, med uppskattningsvis ca 5 miljoner besökare årligen. Enbart till Barnens Zoo kommer omkring 170 000 besökare och tusentals barn tar varje år del av djurparken genom lektioner, temadagar och kurser, en verksamhet som har mycket god potential att utvecklas vidare. Vid en avveckling av djurparken minskar människors möjlighet till den upplevelse som enligt forskning kan utgöra grund för det personliga engagemanget och de handlingar som behövs för att bryta den negativa trenden kring förlust av biologisk mångfald. En avveckling skulle betyda att det praktiska avelsarbetet helt uteblir. Förlusten av detta praktiska arbete är inte ersättningsbart med andra typer av bevarandeinsatser. Forskning och informationsdelning som stöttar bevarandearbete riskerar att minska då staden inte har någon annan tydlig funktion för detta. Förvaltningen bedömer att en avveckling av djurparken sammantaget skulle försvåra och minska Göteborgs Stads arbete kring biologisk mångfald.

Bedömning ur social dimension

Slottsskogen med sin djurpark är en viktig utflyktsplats och upplevelsepark som är öppen året om och dygnet runt. Parken fungerar som målpunkt och mötesplats för hela staden och bidrar på så vis till en mer sammanhållen stad. Slottsskogens djurpark är kostnadsfri att besöka och relevant i barnrättsperspektiv eftersom barns kontakt med djur kan ha betydelse för deras lek, lärande, utveckling, hälsa och välbefinnande. Forskningen pekar på vikten av att barns vardagsmiljö kontinuerligt och tillräckligt frekvent erbjuder möjligheter till upplevelser och erfarenheter av djur och den tillgänglighet som Slottsskogen står för är därmed av betydelse i en social samhällskontext. Djurkontakt är också relevant för barns förmåga till empati, vilket av flera anledningar är en viktig förmåga i ett hållbart samhälle.

Samverkan

Samverkan med fackliga organisationer har inte bedömts aktuell.

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt att park- och naturnämnden yttrar sig över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla Slottsskogens djurpark. Svaret ska vara inne senast 2022-12-30.

Beskrivning av ärendet

Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att Slottsskogens djurpark avvecklas med hänvisning till att djur i hägn är omodernt och synonymt med låg djurvälfärd. Motionen framhåller att de utbildningsinsatser som sker i parken är viktiga, men att den pedagogiska verksamhet som sker idag i djurparken ska ersättas med djurmodeller, digitala skärmar och pedagogik baserad på viltlevande djur. Avveckling ska ske genom att de nuvarande djuren ska få avsluta sina liv naturligt eller placeras ut i det vilda. Invånare, besökare, pedagoger samt Slottsskogens personal ska ges möjlighet att delta i processen kring att utveckla ersättande pedagogiska aktiviteter kring djur och natur. Vidare föreslås att Göteborgs Stad ska arbeta med bevarande av arter på andra sätt än genom djurparksverksamhet.

Förvaltningens bedömning

Djurparkens arbete med främjande av biologisk mångfald ligger i linje med stadens miljömål och strategier för biologisk mångfald. Som helhet är Slottsskogen ett av Sveriges mest populära besöksmål, kanske det mest välbesökta, med ca 5 miljoner besökare varje år. Parken fungerar som målpunkt och mötesplats för hela staden och bidrar på så vis till en mer sammanhållen och hållbar stad. Djurparken är en mycket uppskattad del av parken för både vuxna och barn, och pedagogiska aktiviteter som Barnens zoo, lektioner och matprat utgör integrerade delar i djurparkens verksamhet. Den pedagogiska verksamheten, som förvaltningen vill utveckla vidare, är också relevant ur barnrättsperspektiv eftersom barns kontakt med djur kan ha betydelse för deras lek, lärande, utveckling, hälsa och välbefinnande. Förvaltningens bedömning är att det finns ett starkt stöd att utveckla djurparken inklusive den pedagogiska verksamheten framåt. Ett aktuellt ställningstagande som förvaltningen gärna vill peka på är kommunfullmäktiges beslut om reglementen för nya nämnder inom stadsutvecklingsområdet från och med 2023. I den blivande stadsmiljönämndens reglemente uttalas i 3 § bland annat att nämnden får uppdrag att ”sköta och utveckla stadens djurpark i Slottsskogen”. Även i det pågående ärendet där byggnadsnämnden föreslår att Slottsskogen ska bli ett kommunalt kulturreseervat (för närvarande på samråd) betonas betydelsen av djurparken och möjligheter till vidareutveckling av verksamheten.

Parkens läge med Naturhistoriska museet beläget inne i parken och närheten till Botaniska trädgården skapar förutsättningar för att på sikt kunna skapa ett starkt naturpedagogiskt kluster som även kan få rollen som en ”port till naturen/Naturum”. Detta skulle kunna bli ett nav för att sprida information och öka boendes och besökares kunskap och erfarenheter om naturen.

Djurvälfärd

Enligt motionen är djur som lever i hägn inte förenligt med bra djurvälfärd. Förvaltningen menar att djurvälfärd är betydligt mer komplex och dessutom situationsstyrd. I Slottsskogens djurpark har djurvälfärd högsta prioritet och en rad olika professioner arbetar såväl på daglig basis som i strategiska sammanhang för den längre sikten med att

tillgodose djurens behov och säkerställa en hög djurvälstånd. Djurparken har utbildade och erfarna djurvårdare, veterinärer och zoolog som tillsammans löpande bedömer och utvecklar djurvälståndet. I detta arbete ingår bland annat strukturerade djurvälståndsanalyser, ett utarbetat berikningssystem¹, väl avvägda foderstater, träningsprogram för möjlighet till lugn hantering, smittskydd och veterinärvård. Parken samverkar också med extern expertis inom djurvälstånd, till exempel genom djurvälståndsstudier utförda av Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Vidare är djurparker en tillståndspliktig verksamhet där tillsynsmyndigheter regelbundet kontrollerar att djurvälståndet enligt lag efterlevs.

Djurparker relevans i samhället

Enligt motionen är djur i hägn en omodern företeelse. Förvaltningen delar inte den synen. Djurparker är förvisso en mycket gammal företeelse och dess syften har varierat i takt med samhällets förändringar. Historiskt har djurparker fyllt funktion som allt från en maktuppvisning av kungen, till att visa koloniserade länders djur till ren underhållning. Förhållandevis tidigt i djurparkernas historia blev utbildning ett syfte och senare - när den biologiska mångfalden började minska till följd av samhällets utveckling - blev djurparker en aktör med förutsättningar att bidra till bevarande av arter. Idag regleras alla djurparker i Sverige utifrån Artskyddsförordningen med det övergripande syftet att främja biologisk mångfald. Det sker genom bevarandekommunikation (ofta kallat utbildning), praktiskt bevarandearbete, forskning och informationsdelning. I en tid då förlust av biologisk mångfald är det största hotet mot en hållbar framtid menar förvaltningen att utvecklingsorienterade djurparker är en betydelsefull företeelse i samhället.

Där engagemanget börjar startar den hållbara framtiden

I motionen betonas att den pedagogiska verksamheten som djurparken bedriver har ett gott syfte och att djurparksdjuren därför efter nedläggning ska ersättas med djurmodeller och digitala inslag. Vidare skriver motionärerna att djur i djurpark inte är ett långsiktigt gynnsamt sätt att lära sig om djur eller att bevara arter. Förvaltningens uppfattning är att den upplevelse som de levande djuren bidrar till, och det engagemang som de initierar hos parkens besökare, inte kan ersättas med de förslag som ges i motionen. Forskning inom miljöpsykologi visar tydligt att kunskap ensamt har låg påverkansgrad på människors handlingar, och att det är den egna upplevelsen och erfarenheten som avgör individens val. Vidare visar forskningen att utomhuspedagogik, det vill säga lärandesituationer där personen får interagera och reflektera i autentiska situationer, generellt är något som främjar inlärning och motivation hos deltagarna. Eftersom Slottsskogens djurpark strävar efter att både öka kunskap och att initiera handlingar som främjar biologisk mångfald så är den egna upplevelsen av de levande djuren en mycket central del i parkens utbildningsverksamhet. En självklar utgångspunkt är verksamheten är förenlig med god djurvälstånd. Motionen föreslår också att utbildningsverksamheten kring den rika natur och vilda fauna som finns i parken bör utvecklas. Redan idag används hela parken som lärmiljö, till exempel genom lektioner om pollinatörer och om årstidsskiftningar. Just nu utvecklas också uteklassrum med syfte att underlätta för pedagoger att nyttja såväl djurparken som hela Slottsskogen som lärmiljö.

¹ Berikning är en process som syftar till att erbjuda djuren en stimulerande miljö, som gör det möjligt för dem att uttrycka artspecifika beteenden, erhålla kontroll och valmöjligheter över deras miljö och höja deras välbefinnande.

Djurparkens övriga insatser för främjande av biologisk mångfald

Bevarandekommunikation är en mycket viktig del i djurparkers verksamhet, men djurparker arbetar mångfacetterat för att bidra till främjande av biologisk mångfald. Utöver bevarandekommunikation bidrar djurparken genom praktiskt bevarandearbete, forskning och informationsdelning. En del av det praktiska bevarandearbetet består av avel på hotade tamdjursraser och arter. Enligt FN är en fjärdedel av världens alla kända raser idag hotade. Samtliga av Slottsskogens tamdjursraser är hotade svenska raser varav flera är klassade som starkt eller akut hotade. Alla tamdjur i parken ingår i så kallade genbanker (totalt 11 genbanker) som är det nationellt koordinerade arbetet för att bevara rasen. Parken håller också de hotade arterna skogsren och humboldtpingvin och är en del av de europeiska bevarandeprogrammen för arterna. Inom ramen för programmet för skogsren pågår utsättning av individer till den vilda populationen i Finland. Att bevara populationer i det vilda kräver mycket kunskap om arten, dess livsmiljö och de faktorer som påverkar artens förutsättningar. Djurparkens djur bidrar till kunskap som är relevant för främjande av vilda populationer. Ett konkret exempel är att djurparkens sälar bidragit till utformning av metoder som kan användas för att förebygga skador på fiskeredskap. Detta minskar risken för att sälarna fastnar i fiskeredskapen och dämpar också konflikten mellan marina däggdjur och fiskenäringen.

Gunilla Åkerström

Avdelningschef

Linda Nygren

Direktör

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-12-14

Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

§ 236, N608-2800/22

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2022-12-08

Beslut

Förskolenämnden beslutar att inte ta ställning till förslaget.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Vid protokollet

Sekreterare

Helena Öhrvall

Rätt utdraget ur protokoll intygar:

Helena Lindberg, chef Planering, analys och kansli

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla

Tjänsteutlåtande

Utfärdat: 2022-12-08

Diarienummer: N608-2800/22

Handläggare: Bente Tuff, Jannicke Hansson

E-post: bente.tuff@forskola.goteborg.se

Motion om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

Förslag till beslut

Förskolenämnden beslutar att inte ta ställning till förslaget.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen av bett förskolenämnden ta ställning till en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken, Motionärerna lyfter fram att syftet med djurparken är gott, men att driva djurpark med instängda djur tillhör dåtiden. Med dagens pedagogiska kunskap, dagens tekniska möjligheter och med Slottsskogens naturligt rika djurliv kan dessa syften på många sätt ändå uppnås. Vidare lyfter motionärerna att djur i bur inte är förenligt med djurens bästa och inte ett långsiktigt gynnsamt sätt att lära sig om djur eller att bevara arter. Slottsskogen har många besökare, och årligen många evenemang som kan påverka djuren negativt och medföra stress – exempelvis vid konserter, idrottsevenemang med mera.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Barnkonventionen

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Information har inte skett med de fackliga organisationerna då förvaltningssamverkan är efter förskolenämndens sammanträde.

Bilaga

Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

Ärendet

Kommunstyrelsen av bett förskolenämnden ta ställning till en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken, se bilaga. Nämndens remissvar ska vara stadsledningskontorets tillhanda senast 30 december 2022.

Beskrivning av ärendet

Motionärerna lyfter fram att syftet med djurparken är gott, men att driva djurpark med instängda djur tillhör dåtiden. Med dagens pedagogiska kunskap, dagens tekniska möjligheter och med Slottsskogens naturligt rika djurliv kan dessa syften på många sätt ändå uppnås. Vidare lyfts att djur i bur inte är förenligt med djurens bästa och inte ett långsiktigt gynnsamt sätt att lära sig om djur eller att bevara arter. Slottsskogen har många besökare, och årligen många evenemang som kan påverka djuren negativt och medföra stress – exempelvis vid konserter, idrottsevenemang med mera.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

1. Slottsskogens djurpark avvecklas och att de djur som lever där nu ska få avsluta sina liv naturligt, men att inga nya djur ska tillkomma. De djur som kan placeras ut i sin naturliga miljö utan att riskera att fara illa ska göra det.
2. Att Slottsskogen utvecklar sin pedagogiska verksamhet kring djur på andra sätt än att ha djur i fångenskap. Alternativa pedagogiska metoder tas fram för att lära besökare om djur och djurens behov.
3. Att invånare, besökare, pedagoger samt Slottsskogens personal ges möjlighet att delta i processen kring att utveckla Slottsskogens aktiviteter för att fortsätta ha en pedagogisk verksamhet kring djur och natur.
4. Att staden arbetar med bevarande av arter på andra sätt än genom nuvarande djurparksverksamhet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att motionens innehåll är av en sådan karaktär att det ligger utanför förskolenämndens kunskapsområde att ta ställning till.

Hans Wettby

Malin Welin

Tillförordnad förskoledirektör

Avdelningschef Styrning och ledning

Expedieras till: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

§ 273 Svar på remiss - Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

N164-1183/22

Socialförvaltningen Centrum har 2022-11-21 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Beslut

Socialnämnd Centrum avstyrker motionen av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Dag för justering

2022-12-21

Vid protokollet

Sekreterare

Jeanette Nilsson

Ordförande

Nina Miskovsky

Justerande

Ulf Carlsson

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-11-21

Diarienummer N164-1183/22

Handläggare

Nakisa Khorramshahi

Telefon: 031-365 89 92

E-post:

nakisa.khorramshahi@socialcentrum.goteborg.se

Svar på remiss - Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

Förslag till beslut

Socialnämnd Centrum avstyrker motionen av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att Slottsskogens djurpark avvecklas med hänvisning till att djur i hägn är omodernt och synonymt med låg djurvälstånd. Motionen framhåller att de utbildningsinsatser som sker i parken är viktiga, men att den pedagogiska verksamhet som sker idag i djurparken ska ersättas med djurmodeller och digitala inslag och pedagogik baserad på viltlevande djur.

I sin bedömning har förvaltningen utgått från socialnämnd Centrums ansvar enligt reglemente. Nämnden ansvarar i stadsområde Centrum för uppgifter inom verksamhetsområde individ- och familjeomsorg. Nämnden ansvarar i stadsområde Centrum för fritidsverksamhet. Socialnämnd Centrum har också ett särskilt ansvar att beakta befolkningens behov och kännedom om lokala förhållanden och utifrån sitt verksamhetsansvar vara en aktiv part när det gäller insatser inom trygghetsarbete, krisstöd, sociala erfarenheter i samhällsplanering, folkhälsoarbete, samverkan med civilsamhället samt fält- och grannskapsarbete.

Slottsskogen med sin djurpark är Göteborgs största besöksmål, en viktig utflyktsplats och upplevelsepark som är öppen året om och dygnet runt. Parken fungerar som målpunkt och mötesplats för hela staden och bidrar till en mer sammanhållen och hållbar stad.

Djurparken är kostnadsfri att besöka och relevant i barnrättsperspektiv eftersom barns kontakt med djur kan ha betydelse för deras lek, lärande, utveckling, hälsa och välbefinnande. Med utgångspunkt i nämndens ansvarsområden föreslår förvaltningen att nämnden avstyrker motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Slottsskogen med sin djurpark är en viktig utflyktsplats och upplevelsepark som är öppen året om och dygnet runt. Parken fungerar som målpunkt och mötesplats för hela staden och bidrar på så vis till en mer sammanhållen stad. Slottsskogens djurpark är kostnadsfri att besöka och relevant i barnrättsperspektiv eftersom barns kontakt med djur kan ha betydelse för deras lek, lärande, utveckling, hälsa och välbefinnande. Forskningen pekar på vikten av att barns vardagsmiljö kontinuerligt och tillräckligt frekvent erbjuder möjligheter till upplevelser och erfarenheter av djur och den tillgänglighet som Slottsskogen står för är därmed av betydelse i en social samhällskontext. Djurkontakt är också relevant för barns förmåga till empati, vilket av flera anledningar är en viktig förmåga i ett hållbart samhälle.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2022-12-13.

Bilagor

1. Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla djurparken

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt att socialnämnden centrum yttrar sig över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att utveckla Slottsskogen genom att avveckla Slottsskogens djurpark. Svaret ska vara inne senast 2022-12-30.

Beskrivning av ärendet

Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att Slottsskogens djurpark avvecklas med hänvisning till att djur i hägn är omodernt och synonymt med låg djurvälstånd. Motionen framhåller att de utbildningsinsatser som sker i parken är viktiga, men att den pedagogiska verksamhet som sker idag i djurparken ska ersättas med djurmodeller, digitala skärmar och pedagogik baserad på viltlevande djur. Avveckling ska ske genom att de nuvarande djuren ska få avsluta sina liv naturligt eller placeras ut i det vilda. Invånare, besökare, pedagoger samt Slottsskogens personal ska ges möjlighet att delta i processen kring att utveckla ersättande pedagogiska aktiviteter kring djur och natur. Vidare föreslås att Göteborgs Stad ska arbeta med bevarande av arter på andra sätt än genom djurparksverksamhet.

Ett ärende som påverkar föreliggande motion är ärendet om att bilda ett kulturresevat för Slottsskogen, N135-0549/18. Byggnadsnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att upprätta ett långsiktigt skydd för Slottsskogen eftersom parken idag saknar formellt skydd. Stadsbyggnadskontoret föreslår att det bildas ett kulturresevat för Slottsskogen. Syftet med att bilda ett kulturresevat för Slottsskogen är att säkerställa ett långsiktigt skydd som möjliggör vård, bevarande och utveckling av värden såsom parkens kultur- och naturvärden samt aktiviteter som gynnar folkhälsan. De prioriterade bevarandevärden är:

- parkens historia, både samhälls- och parkhistoriskt
- storleken och hur parken möter staden
- förutsättningar för rekreation, integration, pedagogik, aktivitet, evenemang och idrott
- djurparken
- skyddsvärda byggnader, byggnadsverk och detaljer.
- särskilt skyddsvärda träd, ädellövskog samt dammar
- höga naturvärden och viktiga ekosystemtjänster samt del av en sammanhängande grönkil

Förvaltningens bedömning

I sin bedömning har förvaltningen utgått från socialnämnd Centrums ansvar enligt reglemente. Nämnden ansvarar i stadsområde Centrum för uppgifter inom verksamhetsområde individ- och familjeomsorg. Nämnden ansvarar i stadsområde Centrum för fritidsverksamhet som erbjuder aktiviteter och mötesplatser som stimulerar ungas personliga och sociala utveckling och bidrar till en rik och meningsfull fritid för alla barn och ungdomar oavsett bakgrund och förutsättningar. Nämnden har också enligt reglementet ett särskilt ansvar att beakta befolkningens behov och kännedom om lokala förhållanden och utifrån sitt verksamhetsansvar vara en aktiv part när det gäller insatser inom trygghetsarbete, krisstöd, sociala erfarenheter i samhällsplanering, folkhälsoarbete, samverkan med civilsamhället samt fält- och grannskapsarbete.

Förvaltningens bedömning är att Slottsskogen med sin djurpark är en viktig utflyktsplats och upplevelsepark som är öppen året om och dygnet runt. Parken fungerar som målpunkt och mötesplats för hela staden och bidrar på så vis till en mer sammanhållen stad.

Slottsskogen är en stadspark för besökare från hela staden och för turister, men samtidigt är det en stadsdelspark och bostadsnära park för de som bor i de angränsande stadsdelarna. Slottsskogen har på grund av sin storlek och variation en mängd olika identiteter. Inom Slottsskogen finns en stor variation av platser med olika karaktär, vilket skapar olika identiteter inom parken. Människor kan känna sig hemma på en plats i Slottsskogen och mindre hemma på en annan, beroende på platserns olika kvaliteter och uttryck. Denna variationsrikedom är en del av Slottsskogens identitet och bidrar till att göra parken till en integrationsfrämjande och öppen plats med låga trösklar.

Parker kan ge människor en känsla av välmående, sänka stressnivåer och få människor att återhämta sig snabbare efter sjukdom. En park av Slottsskogens storlek skapar flera hälsofrämjande värden, som möjlighet till kontakt med natur och vilda djur samt platser med bättre luft- och ljudmiljö än i omkringliggande stadsmiljö. Slottsskogen är en del av en grönstruktur som möjliggör för dessa värden att finnas i centrala staden. Dessa värden är särskilt viktiga för barn då de är mer känsliga för buller och luftföroreningar än vuxna. Barns fria rörlighet påverkas också mer av miljöer med mycket trafik och otydlighet. Slottsskogen är en del av många barns uppväxtmiljö, både till vardags och som utflyktsmål, och att dessa värden finns här är därför särskilt viktigt.

Slottsskogens djurpark är kostnadsfri att besöka och relevant i barnrättsperspektiv eftersom barns kontakt med djur kan ha betydelse för deras lek, lärande, utveckling, hälsa och välbefinnande. Forskningen pekar på vikten av att barns vardagsmiljö kontinuerligt och tillräckligt frekvent erbjuder möjligheter till upplevelser och erfarenheter av djur och den tillgänglighet som Slottsskogen står för är därmed av betydelse i en social samhällskontext. Djurkontakt är också relevant för barns förmåga till empati, vilket av flera anledningar är en viktig förmåga i ett hållbart samhälle.

Med utgångspunkt i nämndens ansvarsområden föreslår förvaltningen att nämnden avstryker motionen.

Socialförvaltningen Centrum

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör